

Pensumliste for videreutdanning i relasjonskompetanse og samarbeid med barn og familier i barnevernet

Godkjent av Utdanningsutvalget 12.06.18

Sist revidert 08.08.18, 07.01.19

Pensumet er tilgjengelig på ulike måter:

Bøker som studentene må kjøpe eller låne selv.

Pensum merket med en stjerne * er tilgjengelig i digitalt kompendium på itslearning.

Pensum merket med to stjerner ** er tilgjengelig som pdf på itslearning.

For artikler som er tilgjengelige i tidsskrifter Høgskolen abonnerer på, se info på itslearning om hvordan de skal hentes ut.

For artikler eller andre publikasjoner som ligger åpent tilgjengelig på internett er det lagt inn link til disse i pensumlisten og studentene må selv laste dem ned fra internett.

Omfang av sider og sideantall står i parentes etter referansen. Dette er ikke en del av referansen, men er kun til internt bruk for lærere og administrasjonen.

Emne 1 Kunnskapsgrunnlag om relasjoner og samarbeid i barnevernet

- *Andersen, L. & Aarseth, H. (2012). Den likestilte familien i et klasseperspektiv mellom selvutfoldelse og fellesskap. I A. L. Ellingsæter & K. Widerberg, (Red.), *Velferdsstatens familier: nye sosiologiske perspektiver* (s. 191- 214). Oslo: Gyldendal akademisk. (23 s.)
- *Andersen, T. (2006). Reflekterende samtaler; min versjon. I H. Eliassen & J. Seikkula (Red.), *Reflekterende prosesser i praksis: klientsamtaler, veiledning, konsultasjon og forskning* (s. 33 – 49). Oslo: Universitetsforlaget. (16 s.)
- *Anderson H. (2008) Om å skape rom for et fruktbart fellesskap. I H. Anderson & P. Jensen (Red.), *Inspirasjon – Tom Andersen og reflekterende prosesser* (s. 46 – 58). Gyldendal Akademisk, Oslo. (12 s.)
- Anderson H. (2012). Collaborative Relationships and Dialogic Conversations: Ideas for a Relationally Responsive Practice. *Family Process*, 51(1), 8-24, (16 s.) doi.org/10.1111/j.1545-5300.2012.01385.x Hentes fra Oria
- Askeland G.A . (2006). Kritisk reflekterende - mer enn å reflektere og kritisere. *Nordisk sosialt arbeid*, 26(2), 123-135. (12 s.) Hentes fra Idunn
- Bagge, R. (2007). Refleksjoner omkring begrepet "ikke vitende posisjon". *Fokus på familien*, 35(2), 113- 126. (13 s.). Hentes fra Idunn
- Bagge, R. (2011). Hvordan bruke for forståelsen når jeg ikke kan vite noe om den andre? *Fokus på familien*, 39(1), 25–44. (20 s.) Hentes fra Idunn
- Bijleveld, G. G., Dedding, C. W. M. & Bunders-Aelen, J. F. G. (2015). Children's and young people's participation within child welfare and child protection services: a state-of-the-art review. *Journal of Theoretical Social Psychology*, 20(2), 129-138. (9s.) doi.org/10.1111/cfs.12082 Hentes fra Oria.
- Buber, M. (1992). *Jeg og du*. Oslo: Cappelen. (s.5-110; 105 s.)

- Engebretsen, E. (2007). *Hva sa klienten? : retorikken i barnevernets journaler*. Oslo: Cappelen akademisk forlag. (s. 14-41; 27 s.)
- *Ertesvåg, S. K., Frønes, I., Kjølbli, J. & Eng, H. (2017). *Den Krevende foreldrerollen : familierettede intervensjoner for barn og unge*. Oslo: Gyldendal akademisk. (Kap 1, s. 21 - 46; 26 s.)
- Falk, B. (2016). *Å være der du er. Oppmerksomhet, grenser og kontakt i den hjelpende samtalen*. 2. utgave. Bergen: Fagbokforlaget. (s. 15-81; 66 s.)
- Forrester, D., Kershaw, S., Moss, H. & Hughes, L. (2008). Communication skills in child protection: how do social workers talk to parents? *Child & Family Social Work*, 13(1), 41-51. (10 s.) doi:10.1111/j.1365-2206.2007.00513.x Hentes fra Oria
- Garmannslund, M. & Huglen, I. (2014). Erfaringer med bruk av KOR i barneorienterte samtaler. *Fokus på familien*, 42(3), 245-262. (17 s.). Hentes fra Idunn
- *Gamst, K. T. (2017). *Profesjonelle barnesamtaler: å ta barn på alvor*. (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget. (s. 21-45 og s. 115-124; 34 s.)
- Gergen, K. J. & Gergen, M. (2005). *Social konstruktion: ind i samtalen*. København: Dansk Psykologisk Forlag. (s. 7-72; 65 s.)
- Gulbrandsen, L. M., Seim, S. & Ulvik, O. S. (2012). Barns rett til deltakelse i barnevernet: Samspill og meningsarbeid. *Sosiologi i dag*, 42(3-4), 54-78. (14 s.) Hentet fra <https://oda.hioa.no/en/barns-rett-til-deltakelse-i-barnevernet-samspill-og-meningsarbeid/asset/dspace:5078/978033.pdf>
- **Herland, M.D. (2017). Reflexive research: Investigating the process of growth in recognition of self-awareness and affect. *Qualitative Social Work*, 16(4), 566 – 580 (s. 566-580, 14 s.)
- **Honneth, A (2008). *Kamp om anerkjennelse. Om de sosiale konfliktenes moralske grammatikk*. Oslo: Pax. (Kap 5. s. 101- 141; 40 s.)
- Høilund, P. & Juul, S. (2015). *Anerkendelse og dømmekraft i socialt arbejde* (2. utg.). København: Reitzel. (Del 1 og 2 s. 15-103; 88 s.)
- **Jensen P. & Ulleberg, I. (2017). *Systemisk veiledning i profesjonell praksis*. Bergen: Fagbokforlaget. (s. 55-86; 30 s.)
- *Juritzen, T., Engebretsen, E & Heggen, K. (2012). Myndiggjøringens førførende makt. I E. Engebretsen & K. Heggen (Red.), *Makt på nye måter* (s.122-137). Oslo: Universitetsforlaget. (15 s.)
- **Lock A. & Strong T. (2014). *Sosialkonstruksjonisme : teorier og tradisjoner*. Bergen: Fagbokforlaget. (s.123 – 144; 21 s.)
- Neumann, C. E. B. (2012). Omsorgsetikk i barnevernet; en refleksjon over det "nye" kjærlighetskravet til barnevernsarbeidere. *Sosiologi i dag*, 42(3-4), 104-124. (20 s.) Hentet fra <http://ojs.novus.no/index.php/SID/article/view/1021>
- **Norcross, J.C. (2010). The therapeutic relationship. I B.L. Duncan, S.D. Miller, B.E. Wampold & M.A. Hubble (Red.), *The Heart & soul of change: delivering what works in therapy* (2. utg.). (s. 113-143) Washington, D.C: American Psychological Association. (30 s.)
- *Nordby, H., Bennin, C. & Buer, B. A. (2013). *Etikk i barnevern*. Oslo: Gyldendal akademisk. (s. 222- 261; 39 s.)
- *Oterholm, I. (2015). Skjønnsutøvelse i velferdsorganisasjoner. I I. Ellingsen, I. Levin, B. Berg & L. C. Kleppe (Red.), *Sosialt arbeid. En grunnbok*. (s. 171- 183) Oslo: Universitetsforlaget. (12 s.)
- Ruch, G. (2009). Identifying 'the critical' in a relationship-based model of reflection. *European Journal of Social Work*, 12(3), 349-362. doi:10.1080/13691450902930761 (13 s.) Hentes fra Oria.

- Ruch, G. (2012). Where have all the feelings gone? Developing reflective and relationship-based management in child-care social work. *British Journal of Social Work*, 42(7), 1315-1332. doi:10.1093/bjsw/bcr134 (17 s.) Hentes fra Oria.
- *Ruud, A. K. (2011). *Hvorfor spurte ingen meg? : kommunikasjon med barn og unge i utfordrende livssituasjoner*. Oslo: Gyldendal akademisk. (s. 15-47; 32 s.)
- **Schibbye, A.-L. L. (1996). Anerkjennelse: en terapeutisk intervensjon. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 6(33):530-537. (7 s.)
- *Schön, D. A. (1987). *Educating the reflective practitioner*. San Francisco: Jossey-Bass Publisher. (s. 2–41; 39 s.)
- *Skjervheim, H. (1996). *Mennesket. Deltakar og tilskodar og andre essays*. Oslo: Aschehoug. (s. 20-36; 16 s)
- Slettebø, T.(2011). Partnership with parents without custody: A study of collective user participation in child protection Services. *British Journal of Social Work*, 43(3), 579-595. (16s.) Hentes fra Oria.
- **Slettebø, T. (2008). Barn og foreldres medvirkning i barnevernet – samspill og interessekonflikter. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 85(4), 3–14. (9 s.)
- Sommer, D. & Sjøbu, A. (2012). *Barn i senmoderniteten: barndomspsykologiske perspektiver*. Bergen: Fagbokforlaget. (s. 39- 136; 97 s.)
- *Syltevik, L. J. (2017). A Sociological Perspective on Changes in the Family in Norway. I T. Tilden, & B. E. Wampold (Red.), *Routine Outcome Monitoring in Couple and Family Therapy: The Empirically Informed Therapist* (s. 45-62). Cham: Springer International Publishing. (17 s.)
- Thrana, H. M. (2016). Kjærlighetens inntreden i barnevernet; en utfordring for den profesjonelle relasjon? *Tidsskriftet Norges barnevern*, 93(2), 96-109. (15 s.) doi: 10.18261/issn.1891-1838-2016-02-03. Hentes fra Idunn.
- Ulvik, O. S. (2009). Barns rett til deltakelse - teoretiske og praktiske utfordringer i profesjonelle hjelperes samarbeid med barn. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 46(12), 1148-1154. (6 s.) Hentet fra http://www.psykologtidsskriftet.no/index.php?seks_id=98504&a=5
- Vedeler, G. H. (2012). Familien som ressurs i psykososialt arbeid, del II. *Fokus på familien*, 40(1), 27–48. (21 s.). Hentes fra Idunn.
- Vedeler, G. H. (2011). Familien som ressurs i psykososialt arbeid, del I. *Fokus på familien*, 39(4), 263–282. (19 s.). Hentes fra Idunn.
- Vetlesen, A. J. (2012). Bedre beskyttelse av barns utvikling; etiske og filosofiske vurderinger av praksiser i barnevernet. *Tidsskriftet Norges barnevern*, 89(1-2), 86-95 (9s.). Hentes fra Idunn.
- Vis, S. A. & Fossum, S. (2015). Organizational factors and child participation in decision-making: differences between two child welfare organizations. *Child & Family Social Work*, 20(3), 277-287. doi:10.1111/cfs.12076 (10 s.) Hentes fra Oria
- Aamodt, H. A. (2015). Brukermedvirkningens uttrykk og virkning i barnevernets undersøkelser - et maktanalytisk perspektiv. Praktiske grunde. *Tidsskrift for kultur og samfunnsvitenskap*, (3-4), 70-84. (14 s.). Hentes fra <http://hdl.handle.net/10642/3047>

Pensum emne 2 Utdfordrende relasjoner og samarbeid I barnevernet

- Backe-Hansen, E., Smette, I. & Vislie, C. (2017). *Vold mot barn og systemsvikt: kunnskapsoppsummering* (Bind 4/2017). Oslo: NOVA (s. 13-132; 119 s.) Hentet fra: <http://www.hioa.no/Om-HiOA/Senter-for-velferds-og-arbeidslivsforskning/NOVA/Publikasjoner/Rapporter/2017/Kunnskapsoppsummering.-Vold-mot-barn-og-systemsvikt>
- **Bagge, R. (2017). Systemic Supervision with groups in Child Protection Contexts. I A. Vetere & J. Sheehan (Red.), *Supervision of family therapy and systemic practice*. (s. 173- 184) Cham, Switzerland: Springer. (11 s.)
- Berg, B., Paulsen, V., Midjo, T., Haugen, G. M. D., Garvik, M. & Tøssebro, J. (2017). *Myter og realiteter: Innvandreres møter med barnevernet*. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning. (s.1-120, 120 s.) Hentet fra: https://www.bufdir.no/Global/1/Myter_og_realiteter_Innvandreres_moter_med_barnevernet.pdf
- Baugerud, G. A., Vangbæk, S. & Melinder, A. (2018). Secondary Traumatic Stress, Burnout and Compassion Satisfaction among Norwegian Child Protection Workers: Protective and Risk Factors. *British Journal of Social Work*, 48(1), 215-235. (20 s.). doi:10.1093/bjsw/bcx002. Hentes fra Oria.
- Baugerud, G. A. & Augusti, E.-M. (2016). Utviklingspsykologisk kunnskap er relevant for hvordan omsorgsplasseringer gjennomføres. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 93(3-4), 290-302. (12 s.) doi:10.18261/issn.1891-1838-2016-03-04-12 Hentes fra Idunn.
- *Bourdieu, P. & Prieur, A. (1996). *Symbolsk makt : artikler i utvalg*. Oslo: Pax. (s. 38-47, 9 s.)
- Davidson, G., Bunting, L., Bywaters, P., Featherstone, B. & McCartan, C. (2017). Child Welfare as Justice: Why Are We Not Effectively Addressing Inequalities? *British Journal of Social Work*, 47(6), 1641-1651. doi:10.1093/bjsw/bcx094 (10 s.). Hentes fra Oria
- *Dyregrov, A. (2010). *Barn og traumer: en håndbok for foreldre og hjelpere* (2. utg. [i.e. 3. utg.]). Bergen: Fagbokforlaget. (Kap. 11, s. 237-248; 11 s.)
- Engebretsen, E. (2007). *Hva sa klienten?: retorikken i barnevernets journaler*. Oslo: Cappelen akademisk forlag. (Kap. 3 og 4, s. 46-78; 32s.)
- *Eriksen, I. & Sætre, I. (2011). Ivaretagelse av hjelperen – forebygging av sekundærtraumatisering. I U. Heltne og P. Ø. Steinsvåg (Red.), *Barn som lever med vold. Grunnlag for beskyttelse og håp*. (s. 219-233) Oslo: Universitetsforlaget (24 s.)
- *Flåm, A.M. (2016). Tverrfagleg tverretateleg konsultasjon i saker med vold, seksuelle overgrep og omsorgssvikt. I K. Mevik, O.G. Lillevik & O. Edvardsen (Red.), *Vold mot barn: teoretiske, juridiske og praktiske tilnærminger* (s. 168-185). Oslo: Gyldendal akademisk. (17 s.)
- Gogstad, S. B. & Wathne, H. E. (2017). «Å lage et rom for samtale». Et fagutviklingsprosjekt om mekling i høykonflikt. *Fokus på familien*, 45(1), 27-44 (17 s.). Hentes fra Idunn.
- Gulbrandsen, W. (2013). Foreldrekonflikter etter samlivsbrudd: En analyse av samspill og kilder til det fastlåsende. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 50(6), 540-551 (11 s.) Hentet fra http://psykologtidsskriftet.no/index.php?seks_id=323342&a=3
- Gulbrandsen, W. & Tjersland, O. A. (2010). Mekling ved samlivsbrudd: en oversikt over effektstudier. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*, 47(8), 705-714. (9 s.). Hentet fra http://psykologtidsskriftet.no/index.php?seks_id=118932&a=2

- *Halsa, A. (2011). Foreldreskap og psykiske helseplager: hvordan finne en passende nøkkel til låste dører? I S. Straand (Red.), *Samhandling som omsorg: tverrfaglig psykososialt arbeid med barn og unge* (s. 176-196). Oslo: Kommuneforlaget (20 s.)
- Hingley-Jones, H. & Ruch, G. (2016). 'Stumbling through'? Relationship-based social work practice in austere times. *Journal of Social Work Practice*, 30(3), 235-248. (13 s.) doi:10.1080/02650533.2016.1215975 Hentes fra Oria.
- Jevne, K. S. & Ulvik, O. S. (2012). Grensearbeid: Barnevernets møte med foreldrekonfliktsaker. *Fontene forskning*, (2), 18-32. (14s.) Hentet fra <http://fonteneforskning.no/forskningsartikler/barnevernets-mote-med-foreldrekonfliktsaker-6.19.264663.0c3a20affa>
- Kjelaas, I. & Eide, K. (2015). Barnets stemme i tolkemedierte samtaler. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 92(2), 109-122. (11 s.) Hentes fra Idunn.
- Kojan, B. H. (2010). "Underdog"? ; barnevernsarbeideres erfaringer fra å møte høystatusfamilier. *Fontene forskning*, 2/10, 50-61. (11 s.) Hentet fra <http://fonteneforskning.no/forskningsartikler/underdog-6.19.265175.731a5d7771>
- Kojan, B. H. & Fauske, H. (2011). Et klasseperspektiv på barnevernets foreldre. *Tidsskrift for Velferdsforskning*, 14(2), 95–109. (14 s.)
- **Mattsson, T. (2014). Intersectionality as a useful tool: Anti-oppressive social work and critical reflection. *Affilia* 29(1), 8-17. (9 s.). DOI: 10.1177/0886109913510659
- Melinder, A. M. D., Baugerud, G. A., Ovenstad, K. S. & Goodman, G. S (2013). Children's Memories of Removal: A Test of Attachment Theory. *Journal of Traumatic Stress*, 26(1), 125-133. doi: 10.1002/jts.21784 (8 s.) Hentes fra Oria.
- *Middelborg, J. & Samoilow, D. K. (2014). *Tryggere barndom. Et behandlingsperspektiv på vold i familien*. Oslo: Gyldendal akademisk. (s. 130- 158; 28 s.)
- Myra, S. M., Ravndal, E., Torsteinsson, V. W. & Øfsti, A. K. (2018). Pregnant substance abusers in voluntary and coercive treatment in Norway: Therapists' reflections on change processes and attachment experiences. *Journal of Clinical Nursing*, 27(5-6), 959-970. doi:10.1111/jocn.14067 (11s.) Hentes fra Oria.
- *Patterson, G. & Forgatch, M. (2010). Kunnskap om hvorfor det ofte er vanskelig å endre negative samhandlingsmønstre i familier. I E. Befring, I. Frønes, & M-A, Sørli (Red.), *Sårbare unge. Nye perspektiver og tilnærminger*. (s. 168-181) Oslo: Gyldendal akademisk. (12 s.)
- *Ohnstad, A. (2014). Ubehaget som kunnskapskilde. I A. Ohnstad, M. Rugkåsa & S. Ylvisaker (Red.), *Ubehaget i sosialt arbeid*. (s. 19-35) Oslo: Gyldendal Akademisk. (16 s.)
- **Oterholm, I. (2001). Den barnevernfaglige vurderingen i fylkesnemnda. *Embla* 6(6), 34-42 (8 s.)
- *Qureshi, N.A. (2009). Kultursensitivitet i profesjonell yrkesutøvelse. I K. Eide, N. A. Qureshi, M. Rugkåsa & H. Vike (Red.), *Over profesjonelle barrierer: Et minoritetsperspektiv på psykososialt arbeid med barn og unge*. (s. 206- 230) Oslo: Gyldendal. (24 s.)
- Rugkåsa, M., Ylvisaker, S. & Eide, K. (2017). *Barnevern i et minoritetsperspektiv : sosialt arbeid med barn og familier*. Oslo: Gyldendal akademisk. (s. 11-110; 90 s)
- Samsonsen, V. & Willumsen, E. (2015). Narratives from parents in England and Norway: power and emotions in child protection assessments. *Journal of Comparative Social Work*, 10(1), 1-25. (24 s.) Hentet fra <http://journal.uia.no/index.php/JCSW/article/view/311>

- **Scerri, C. S., Vetere, A., Abela, A. & Cooper, J. (2017). *Intervening after violence: therapy for couples and families*. Cham, Switzerland: Springer. (s. 1-18; 17 s.)
- Seikkula, J. & Arnkil, T. E. (2013). *Åpen dialog i relasjonell praksis: respekt for annerledeshet i øyeblikket*. Oslo: Gyldendal akademisk. (s. 13-195; 182 s.)
- Skorpen, B. (2013). Å spille med begge hender – om dialogen mellom innhold og form i undervisning om språkets mak. *Uniped*, 36(3), 18–31 (13 s.). Hentes fra Idunn.
- *Sommerfeldt, M. B. & Øverlien, C. (2016). Barnverntjenestens møte med barn og unge som opplever vold i hjemmet. I C. Øverlien, M. I. Hauge & J. H. Schultz (Red.), *Barn, vold og traumer. Møter med unge i utsatte livssituasjoner* (s. 183-199). Oslo: Universitetsforlaget. (16 s.)
- Strandbu, A. & Thørnblad, R. (2015). Hva står på spill? barns deltakelse og budskap i mekling. *Fokus på familien*, 43(4), 271-291. (20 s.). Hentes fra Idunn.
- *Sundhall, J. (2010). Bringes barn til taushet? Om barns stemmer i utredningstekster. I M. Eriksson, K. Å. Cater, G. Dahlkild-Öhman & E. Näsman (Red.), *Barns stemmer om vold: å tolke og forstå* (s. 110- 129). Oslo: Gyldendal akademisk. (19 s.)
- Torvik, F. & Rognmo, K. (2011). *Barn av foreldre med psykiske lidelser eller alkoholmisbruk: Omfang og konsekvenser*. Oslo: Folkehelseinstituttet. (10-42; 32 s.) Hentes fra <https://www.fhi.no/publ/2011/barn-av-foreldre-med-psykiske-lidel/>
- **Vedeler, A.H.H. (2016) Supervision: present within Movements. I A. Vetere & P. Stratton (Red.), *Interacting selves. Systemic solutions for personal and professional development in counselling and psychotherapy* (s. 51-63). London: Routledge. (12s.)
- *Weele, J. v.d., Ansar, N. & Castro, Y. (2011.) Møte med foreldre som bruker oppdragervold – erfaringer fra arbeid med minoritetsforeldre. I U. Heltne & P. Ø. Steinsvåg (Red.), *Barn som lever med vold. Grunnlag for beskyttelse og håp* (s. 120-136). Oslo: Universitetsforlaget. (16s.)
- *Østby, L. (2011). "Sånn er de" – om kategorisering og samhandling med etniske minoriteter. I T.A. Ask & B. Berg (Red.), *Minoritetsperspektiver i sosialt arbeid* (s. 57-75). Oslo: Universitetsforlaget. (17.s)
- Aadnanes, M. & Gulbrandsen, L. M. (2017). Young people and young adults' experiences with child abuse and maltreatment: Meaning making, conceptualizations, and dealing with violence. *Qualitative Social Work*. doi: /10.1177/1473325016683245 (17s.)
- **Aadnanes, M. (2017). Social workers' challenges in the assessment of child abuse and maltreatment: Intersections of class and ethnicity in child protection cases. *Critical and radical social work An international journal*, (5), 335-350. doi: /10.1332/204986017X15029696790559. (16s).